

Knip namelijk een telegram van het Japanse departement van buitenlandse zaken aan consul-generaal Isjizawa te Batavia. De inhoud werd terstond aan de Amerikaanse consul-generaal meegedeeld en deze seinde op 4 december aan het *State Department*:

*'War Department at Bandoeng claims intercepted and decoded following from Ministry Foreign Affairs Tokyo: 'When crisis leading to worst following will be broadcast at end weather reports: (1) east wind rain – war with United States, (2) north wind cloudy – war with Russia, (3) west wind clear – war with Britain including attack on Thailand or Malaya and Dutch Indies. If spoken twice, burn codes and secret papers.'*

De Amerikaanse consul-generaal voegde hieraan toe dat dit bericht (er bleek niet uit of in Tokio al tot oorlog besloten was, evenmin wie dan zou worden aangevallen) ook aan het *War Department* in Washington was geseind en eindigde: *'I attach little or no importance to it and view it with some suspicion. Such reports have been common since 1936.'*<sup>1</sup>

De volgende dag, 5 december, bracht nieuwe gebeurtenissen die op een snelle ontknoping leken te wijzen: de Japanse trawlers die in Indische wateren hadden gevist en die zich in Tandjong Priok hadden verzameld, verlieten die haven om noordwaarts te varen en alle vestigingen van Japanse banken in Indië werden gesloten.

Op zaterdagochtend 6 december nu werd de Japanse invasievloot die naar Kota Baroe en Singora onderweg was, bij de zuidpunt van Indo-China dwars door zware regenbuien waargenomen door een Britse bommenwerper en ongeveer tezelfdertijd of iets later op die dag zag de commandant van een van de MLD-*Dorniers*, eveneens in de Zuidchinese Zee, een transportschip waarvan het dek, waarop zich ook nog tanks en stukken geschut bevonden, stampvol geüniformeerden was. 'Ik herkende het schip niet aan zijn vlag', vertelde hij later aan de Enquêtecommissie,

'het had wel een vlag maar dit was zo'n vies doekje dat men daaruit geen vlag kon opmaken. Ik ben er nog een tweede keer langs gevlogen, ditmaal op de hoogte, want het was nog vrede . . . Op niet meer dan 40 meter afstand vloog ik voorbij en zag duidelijk aan de gele gelaatskleur en de spleetogen dat we met Japanners te doen hadden. Tevens zag ik dat ze op de brug met de z.g. *pom-poms*, snelvuurgeschut, mijn vliegtuig volgden. Ik ben er dus maar niet voor de derde keer langs gegaan. Ik had trouwens genoeg gezien en heb dit onmiddellijk geseind naar Batavia en Singapore'<sup>2</sup> –

<sup>1</sup> A.v. <sup>2</sup> Getuige W. van Prooijen. *Enq.*, dl. VIII c, p. 350.